

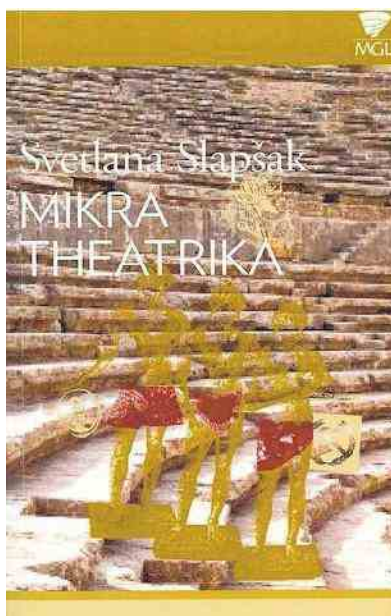

Od Sofokleja pa vse do Cankarja

Iva Kosmos

Ljubljana – Svetlana Slapšak, doktorica znanosti s področja klasične filologije, angažirana publicistka, komentatorica in predavateljica, je v *Knjižnici Mesnatega gledališča ljubljanskega* izdala *Mikro theatriko*, zbirko razprav o antičnem in sodobnem gledališču. Z matičnega področja, antropologije antičnih svetov, se je večkrat selila v dramske svetove; tako začetki njenega pisanja segajo v zgodnja sedemdeseta leta, zadnji objavljeni teksti pa nosijo lansko letnico. Tokratni »gledališki« pregled ponuja tudi »skico« avtoričinega pisanja o feminizmu: »Začne se zelo radikalno, potem se spremeni v branje feminizma kot politike, konča pa z vstopom v spolnost kot prostor svobode, ki je danes izjemno aktualno politično vprašanje.«

V središču avtoričinega zanimanja je grška drama, še posebno položaj in vloga žensk v njej. Z grškim gledališčem se je srečala v sedemdesetih letih, ko so jo »kot otroka Bitefa« presenetile izredno konservativne in nacionalistične uprizoritve. Tem je v osemdesetih letih sledilo »zlato obdobje grške kulture«, gledališče pa jo je nagovorilo tudi kot »dokaj travmatična točka nekdanje jugoslovanske kulture«. Kljub specifičnim interesom je na začetek zbirke postavila premislek o povezavi med gledališčem in demokracijo, tako v antiki kot v sodobnosti. »Kako to, da gleda-

lišče po tolikšnem času še vedno spodbuja družbena dejanja? Zakaj še vedno, v popolnoma drugih oblikah kot antično gledališče, ponuja možnost politične opredelitve in mišljenja?» se na primer sprašuje avtorica. Prehod iz prostora gledališča v prostor političnega je odkrila tudi v lastni izkušnji pisanja. »Najlepši trenutki mojega življenja v Sloveniji so tisti, ko grem po predstavi na ljubljanske, mariborske ali goriške ulice in se kar naenkrat znajdem v političnem dejanju, iz katerega

izginejo oblaki provincializma, vse, kar je grdo in nestrpno ter greni vsakdanjik. Naenkrat sem v novem prostoru, nato sedem in pišem. Zato je večina besedil nastala ponoči,« je pojasnila avtorica.

Osrednji del knjige so »imaginarni režije antičnih mitov« oziroma avtoričine kratke analize, v katerih se je lotila mitov o Medeji, Erinijah, Kasandri, Antigoni in drugih, obravnavala je pa tudi fenomene, kot sta dožemanje samomora ali mit o homoseksualni identiteti. Vodilo jo je vprašanje interpretacije, posebej iz današnje perspektive, in možnosti novih vhodov v antično mitologijo, ki jih ponujajo »študije spolov, politike alternative in vsak politični dogodek, ki ga občutimo na lastni koži«. Drugi del knjige se nanaša na sodobno gledališče, sestavljajo ga študije grškega gledališča iz osemdesetih in devetdesetih let, nekaj kritik slovenske produkcije, ki jih je pred časom objavljala v srbskih časopisih, največ pa je spremnih študij, nastalih za slovenske uprizoritve in gledališke liste. Najbolj ploden dialog je opaziti med avtorico in režiserjem **Ivico Buljanom**, ki je h knjigi prispeval kratko spremno besedo. Spremne študije Svetlane Slapšak so nastajale v času Buljanovih predstav in tako pomembno vplivale na njegovo režisersko vizijo, je na predstavitvi knjige pojasnil sam režiser. Posebnost knjige so tudi kolaži, ki jih avtorica že desetletja dolgo ustvarja kot likovno nadgradnjo svojih tekstov.